

P Czwartek - jaka to część tygodnia?

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj tydzień, a mowa jest o czwartku, więc mamy odpowiedź, że tym podziałem tygodnia będą dni - tydzień ma ich **7**.

$$\frac{1}{7}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 7 dni nas interesuje. Interesuje nas jeden dzień (czwartek), więc nad kreską piszemy **1**.

Odp.: Czwartek to $\frac{1}{7}$ (jedna siódma) część tygodnia (lub $\frac{1}{7}$ z tygodnia).

P 10.05 - jaka to część maja?

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj maj, a mowa jest o konkretnym dniu, więc mamy odpowiedź, że tym podziałem miesiąca będą dni - maj ma ich **31**.

$$\frac{1}{31}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 31 dni nas interesuje. Interesuje nas jeden dzień (10 maja), więc nad kreską piszemy **1**.

Odp.: 10.05 to $\frac{1}{31}$ (jedna trzydziesta pierwsza) część maja.

P Długa przerwa (20 minut) - jaka to część godziny?

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj godzina, a mowa jest o 20 minutach, więc mamy odpowiedź, że tym podziałem godziny będą minuty - godzina ma ich **60**.

$$\frac{20}{60}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 60 minut nas interesuje. Interesuje nas 20 minut, więc nad kreską piszemy **20**.

Odp.: Długa przerwa to $\frac{20}{60}$ (dwadzieścia sześćdziesiątych) godziny.

P 3 milimetry (mm) - jaka to część centymetra (cm)?

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj centymetr, a mowa jest o 3 mm, więc mamy odpowiedź, że tym podziałem centymetra będą milimetry - cm ma ich **10**.

$$\frac{3}{10}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 10 mm nas interesuje. Interesuje nas 3 mm, więc nad kreską piszemy **3**.

Odp.: 3 mm to $\frac{3}{10}$ (trzy dziesiąte) centymetra.

P 3 cm - jaka to część metra (m)?

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj metr, a mowa jest o 3 cm, więc mamy odpowiedź, że tym podziałem metra będą centymetry - metr ma ich **100**.

$$\frac{3}{100}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 100 cm nas interesuje. Interesuje nas 3 cm, więc nad kreską piszemy **3**.

Odp.: 3 cm to $\frac{3}{100}$ (trzy setne) metra.

P Oto uczniowie pewnej małej klasy 4: Ania, Marek, Kuba, Ola, Sylwia, Paweł, Wiktor, Danusia i Beata. Jaką częścią klasy są dziewczęta?

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj klasa, a mowa jest o konkretnych uczniach, więc mamy odpowiedź, że tym podziałem klasy na równe części będą uczniowie - jest ich razem **9**.

$$\frac{5}{9}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ilu z tych 9 uczniów nas interesuje. Interesują nas dziewczęta i łatwo policzyć, że jest ich 5, więc nad kreską piszemy **5**.

Odp.: Dziewczęta to $\frac{5}{9}$ (pięć dziewiątych) klasy.

P Rysunek przedstawia fragment paragonu z kasy po pewnych zakupach. Oblicz i zapisz ułamkiem, jaką część zakupów stanowiły słodczyce?

PARAGON FISKALNY	
4.01.2020_15:13	
Baton MAX	3 zł
Olej TRAX	9 zł
Czekolada NiuNiu	8 zł
Makaron nitki	5 zł
Woda niegaz.	3 zł
Żelki Pychotka	2 zł
Chleb x2	6 zł
Lizaki Mniam x6	3 zł
SUMA	

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj rachunek za zakupy (suma), a więc naturalnym jest, że równymi częściami będą tutaj złotówki. Ile ich jest? Trzeba dodać wszystkie ceny i otrzymamy **39** zł - z tylu równych części składa się nasza całość.

$$\frac{16}{39}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 39 zł nas interesuje, czyli ile wydaliśmy na słodczyce - po obliczeniu mamy 16 zł (baton+czekolada+želki+lizaki). Tak więc w liczniku wpisujemy **16**.

Odp.: Na słodczyce wydano $\frac{16}{39}$ (szesnaście trzydziestych dziewiątych) całego rachunku.

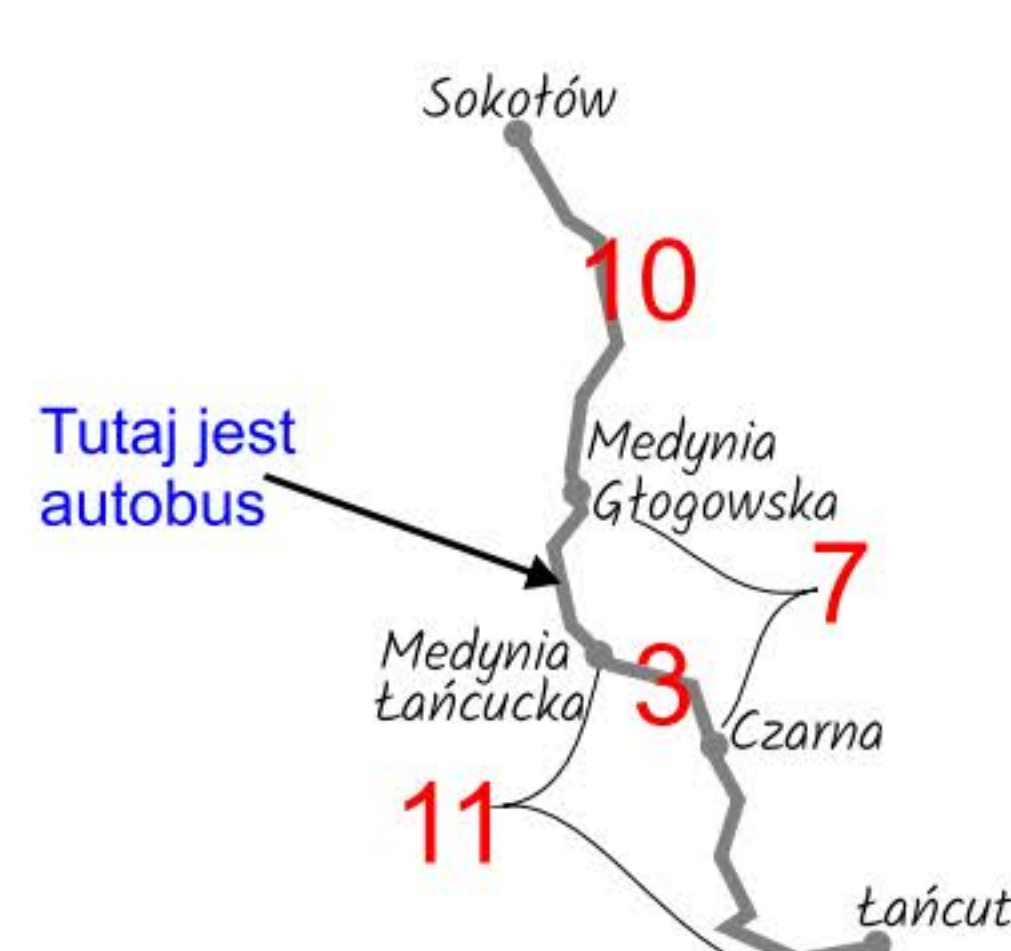
Na koniec coś trudniejszego!

P Autobus z Sokołowa do Łańcuta jest już w połowie pomiędzy Medynią Głogowską a Medynią Łańcucką. Na podstawie mapki i podanych informacji, oblicz i zapisz ułamkiem jaką część całej trasy już przejechał?

ODLEGŁOŚCI pomiędzy kolejnymi wybranymi przystankami:
 Sokołów - Medynia Głog. 10 km
 Medynia Głog. - Czarna 7 km
 Medynia Łańc. - Czarna 3 km
 Medynia Łańc. - Łańcut 11 km

Zanim utworzymy ułamek, musimy obliczyć długość całej trasy (to będzie mianownik naszego ułamka - ilość równych kilometrów pomiędzy Sokołowem a Łańcutem), a także odległość pomiędzy Medyniami (autobus jest w połowie). Przyglądnij się z uwagą na podany niżej rysunek i obliczenia:

$$\frac{7}{2} - \frac{3}{2} = 2$$

$$10 + 2 + 11 = 23$$

Tworzymy ułamek - najpierw mianownik, czyli liczba pod kreską, która mówi, na ile równych części podzielimy całość. Całością jest tutaj trasa Sokołów - Łańcut i wiemy już, że wynosi ona **25** równych części (25 km)

$$\frac{12}{25}$$

Teraz licznik, czyli liczba nad kreską - ona mówi, ile z tych 24 km nas interesuje. Autobus jest w połowie pomiędzy M. Głog. a M. Łańc., czyli **12** km od Sokołowa (10+2) i to jest nasz licznik.

Odp.: Autobus przejechał już $\frac{12}{25}$ (dwanaście dwudziestych piątych) całej trasy.